

Aan de gemeenteraad

Zaaknummer 4341528

Onderwerp: Vaststellen welzijnsbeleid 'Welzijn in Arnhem'

Kernboodschap

De grote uitdagingen waar Arnhem voor staat, zoals de groeiende stad met een grote woonopgave, de huisvesting voor bijzondere doelgroepen, de leefbaarheid en veiligheid in onze wijken, een inclusieve samenleving en de (jeugd)zorgvraag van inwoners, maakt dat de gemeente dat niet alleen kan. Een sterk beroep op onze inwoners en maatschappelijke organisaties is nodig. Het gebruik van sociale voorzieningen in de komende jaren zal nog verder stijgen. Arnhem wil dat hulp en ondersteuning voor iedereen nu en in de toekomst toegankelijk en kwalitatief goed blijft. We zien grote potentie die het welzijnswerk kan bieden. Deze inzet kan echter beter worden benut met meer inhoudelijke sturing.

Het welzijnsbeleid dat nu ter vaststelling voorligt beschrijft de koers die de gemeente samen met de welzijnsorganisaties wil varen. Het doel van het beleid is meer veerkracht bij onze inwoners, een sterker sociaal en zorgzaam netwerk in de wijken en het voorkomen en verkleinen van de risico's op problemen of de stapeling ervan.

Voorstel

1. Het welzijnsbeleid met de nota 'Welzijn in Arnhem' vast te stellen.

Inleiding

Hoe versterkt de gemeente met haar welzijnsbeleid 'de sociale basis' van Arnhem? Hoe dragen we bij aan fijne plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en samen activiteiten ondernemen? Hoe kunnen we inwoners versterken in hun veerkracht, maar ook hen in staat stellen bij te dragen aan het welzijn van anderen? Om elkaar te ondersteunen en te helpen als het even niet lukt en te voorkomen dat mensen buiten de boot vallen en uitsluitend zijn aangewezen op professionele zorg? Belangrijke vragen. Want onze samenleving verandert snel.

Onze stad groeit en vergrijsst waardoor het beroep op de sociale voorzieningen in de komende jaren nog verder zal stijgen. Bovendien wenden inwoners zich steeds meer en vaker tot individuele en professionele hulp en ondersteuning. Zo is de vraag naar jeugdzorg de afgelopen jaren snel gegroeid. Momenteel maakt 1 op de 7 jongeren tot 18 jaar gebruik van professionele jeugdhulp; dit in tegenstelling tot 1 op de 27 in 2000. Steeds meer kinderen en jongeren doen een beroep op professionele hulp. Tegelijkertijd is de verwachting dat het aantal 80+ers in de samenleving richting 2050 zal verdrievoudigen. De vraag naar zorg stijgt daarmee veel sneller dan het aanbod. De personeelstekorten, hoge werkdruk en oplopende wachtlijsten zetten de toegankelijkheid, de

beschikbaarheid en de kwaliteit van onze voorzieningen verder onder druk. Zo is de verwachting dat in 2040 1 op de 4 werkenden in de zorg werkzaam moeten zijn om aan de toenemende vraag te voldoen. Als de samenleving wil dat hulp en ondersteuning voor iedereen nu en in de toekomst toegankelijk en kwalitatief goed blijft, dan zullen we daar samen aan moeten werken. Dat betekent voor het welzijnsveld een andere manier van (inhoudelijk) organiseren.

De uitdaging ligt dan met name in hoe gaan we ons anders organiseren zonder de kracht van het huidige welzijnsveld te verliezen. Er gebeuren namelijk ontzettend veel mooie en goede dingen in Arnhem. Door vrijwilligersorganisaties, bewonersinitiatieven en welzijnsorganisaties. Hier zijn we als gemeente trots op.

Om het welzijn, zoals we dat kennen, te beschermen, te ondersteunen en te versterken vraagt dit aanscherping van ons welzijnsbeleid. Samen met onze partners zet Arnhem een toekomstgericht welzijnsfundament neer, waarin gezamenlijk kan worden (bij)gestuurd. Dat vraagt van ons, als gemeente, een andere manier van denken en handelen. Hier zijn duidelijke inhoudelijke uitgangspunten voor nodig en een manier van uitvoeren die past bij onze partners. Om hiermee juist drempels en belemmeringen voor initiatief weg te nemen in plaats van deze te creëren. Dit alles in samenwerking met onze welzijnspartners. Want daar zit de kracht ten aanzien van initiatieven en activiteiten.

Dit beleid vertrekt vanuit deze krachtige welzijnsbasis van de vele initiatieven van inwoners en organisaties die Arnhem rijk is. Dit vanuit inhoud en organisatie gestuurd. Vanuit deze welzijnsbasis wordt de toekomstige organisatie ingericht.

Beoogd effect

Het effect dat we met het nieuwe welzijnskader willen bereiken is dat het welzijnswerk meer aansluit bij de energie en behoefte van inwoners in het vergroten van hun welzijn. Voor inwoners betekent dit dat zij in fijne buurten wonen, ze sociale contacten hebben, naar elkaar omkijken en ze deel uitmaken van sterke gemeenschappen waarin ze met maatschappelijke organisaties en beschikbare voorzieningen in de wijk met elkaar verbonden zijn.

De doelstellingen waaraan we het welzijn van onze inwoners gaan monitoren zijn:

- 1) Meer veerkracht bij onze inwoners

We willen de veerkracht van Arnhemmers vergroten met meer grip op het eigen leven, sociale ontmoeting, onderlinge verbinding in de wijk en wonen in een leefbare wijk.

- 2) Een sterker sociaal en zorgzaam netwerk tussen onze inwoners in de wijk

We willen dat inwoners met een welzijnsvraag of ondersteuningsvraag vaker in de eigen omgeving en binnen het eigen netwerk terecht kunnen. Meer gemeenschapsactiviteiten en vrijwilligerswerk, ontmoetingsmogelijkheden en gezamenlijke projecten in een wijk zijn daarvoor nodig, samen met goed werkende wijknetwerken zorg en welzijn.

3) Minder en kleinere risico's op problemen of de stapeling ervan bij onze inwoners

We willen de welzijns- en levenskwaliteit van Arnhemmers vergroten door stapeling van problemen te voorkomen. Onder andere de mate van beschikbaarheid en zichtbaarheid van welzijnsorganisaties en zorgaanbieders in een wijk waar inwoners terecht kunnen als ze zorgen willen delen moet daarvoor verbeterd worden.

Argumenten

1.1	<i>Dit welzijnsbeleid schetst een duidelijke koers voor de komende jaren</i> Dit welzijnsbeleid schetst een duidelijke koers voor de komende jaren en geeft invulling aan hoe de gemeente vanuit duurzaam partnerschap met onze inwoners en uitvoerende organisaties wil samenwerken. Organisaties die zich inzetten voor het welzijn van onze inwoners verdienen een toekomstbestendig welzijnsbeleid. Dit geeft namelijk houvast voor de toekomst in een veranderende samenleving. Op deze manier geven we mede invulling aan de motie 24M73 Rust voor duurzame partners. Een bredere beantwoording richting raad van hoe we, over meerdere beleidsdomeinen heen, invulling geven aan deze motie volgt in een separate raadsbrief. Met het aanbieden van dit welzijnsbeleid aan uw raad zetten we tevens de eerste stap in het afdoen van toezegging 1338. In deze toezegging zeggen we uw raad toe u mee te nemen in de verdere ontwikkeling van een subsidiehuis (hierna: subsidieregeling) Welzijn. Het komend half jaar informeren we u over de verdere totstandkoming van deze subsidieregeling.
1.2	<i>Actualiseren van het Arnhems welzijnsbeleid is noodzakelijk om de huidige knelpunten op te lossen.</i> Het Arnhemse welzijnsveld kent een aantal knelpunten. Zo ontbreekt het aan duidelijk inzicht in wat er aan welzijnsaanbod beschikbaar is. In sommige wijken bestaat er dubbel aanbod, in andere wijken wordt er aanbod gemist. De onderlinge samenwerking tussen welzijnsveld, sociaal wijkteam en zorgaanbieders is de afgelopen jaren gegroeid, maar kan dus nog beter en integraler. Ook is niet altijd duidelijk of de gesubsidieerde activiteiten het gewenste maatschappelijk effect hebben. Met dit beleid stellen we prioriteiten en creëren we overzicht. Hiermee draagt het bij aan het oplossen van deze knelpunten.
1.3	<i>Actualiseren van het Arnhems welzijnsbeleid vergroot de maatschappelijke impact van welzijn</i> Door de financiële middelen en activiteiten te richten op de meest urgente behoeften van de gemeenschap zorgen we ervoor dat welzijnsactiviteiten en ondersteuning effectiever en efficiënter wordt ingezet. Daarnaast gaan we sturen op het maatschappelijke effect van welzijnsactiviteiten. Dat doen we onder andere door de activiteiten die de gemeente subsidieert te toetsen en te monitoren aan de beleidsdoelstellingen.
1.4	<i>Meer inzet op welzijn en preventie is nodig om zorg te voorkomen</i> Met dit beleid wordt gekoerst op het versterken van de veerkracht van onze inwoners en een integrale samenwerking tussen professionals, bewonersinitiatieven, maatschappelijke

organisaties en vrijwilligers in de wijk. Dit zorgt ervoor dat Arnhemmers sneller en dichterbij huis de juiste hulp krijgen en dat de druk op professionele zorg wordt verminderd. De beweging van zorg naar preventie en welzijn is nodig om het zorgstelsel te verlichten.

1.5 *De uitgangspunten in het welzijnsbeleid bouwen verder op de door de gemeenteraad vastgestelde visie "Sociaal domein in beweging" en passen binnen de landelijke akkoorden.*
De doelen van de visie 'Sociaal domein in beweging' zijn:

- Iedere Arnhemmer heeft dezelfde kansen op persoonlijke ontwikkeling;
- Een stabiele basis voor alle Arnhemmers;
- Alle Arnhemmers kunnen in veiligheid en vrijheid leven.

De nadruk en focus ligt hierbij op het creëren van een stevige sociale basis, op het opzetten van werkende netwerken en het investeren in het voorkomen van problemen. Dit is ook in lijn met de afspraken die gemaakt zijn binnen de landelijke akkoorden zoals het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven akkoord en de Hervormingsagenda jeugd.

Kanttekeningen en risico's

- 1.1 *Een nieuw welzijnsbeleid betekent mogelijke veranderingen voor huidige aanbieders van voorliggende (welzijns)voorzieningen*
Dit nieuwe welzijnsbeleid geeft inhoudelijk lading en prioriteit aan het welzijnsaanbod in Arnhem. Dit kan inhoudelijke gevolgen hebben voor maatschappelijke partners en organisaties. Partners zullen tijdig op de hoogte gebracht worden van deze (mogelijke) wijzigingen en de verdere invulling gebeurt in samenspraak. Daar waar sprake is van gesubsidieerde activiteiten die niet meer (helemaal) binnen de doelstellingen van dit beleid passen, kan een subsidie worden omgevormd tot de financiering van andere activiteiten, kan gekeken worden naar eventuele andere financieringsbronnen, of kan deze (deels) worden afgebouwd, met de uitgangspunten vanuit behoorlijk bestuur en met goede begeleiding.
- 1.2 *Mogelijke toename in gebruik van voorliggende (welzijns-)voorzieningen*
Bij toenemend gebruik van de door de gemeente gefinancierde vrij toegankelijke voorzieningen, zullen de kosten voor welzijn mogelijk ook stijgen. We bezien dit in de gehele transformatie van het Sociaal Domein en de beweging hierin van zorg naar preventie. Mogelijke financiering om de toename in (preventieve) welzijnsvoorzieningen te financieren maakt hier onderdeel van uit.
- 1.3 *Doelstellingen zijn concreet geformuleerd maar moeten met partners verder op detailniveau worden uitgewerkt*
De doelstellingen en ambitie in dit welzijnsbeleid zijn concreet geformuleerd (zogenoemde 'ER-doelen') maar moeten in de uitvoering van nog specifiekere parameters worden voorzien. In het voorliggende beleid is dit nu nog op een relatief hoger abstractieniveau geformuleerd, juist omdat heldere monitoring en dergelijke in het oude welzijnsbeleid nog ontbrak en er daardoor een onduidelijke startpositie / nulmeting was.

Participatie

Dit welzijnsbeleid is in samenspraak met onze welzijnspartners tot stand gekomen. De welzijnspartners hebben met ons gesproken over de richting van het welzijnsbeleid, wat ze belangrijk vinden en ook wat ze op dit moment missen of veranderd willen zien. We hebben dit opgehaald in onder andere de reguliere (account)gesprekken.

Naast deze gesprekken zijn er met een aantal partners (Rijnstad, SWOA, Samenwerkende Arnhemse Buurthuizen, AM en PU) op meerdere momenten in het proces inhoudelijke gesprekken gevoerd over de te volgen koers. Deze overleggen waren zeer constructief en hebben ons goed gevoed in onze inventarisatie van waar in de stad behoefte aan is.

Naast deze gesprekken hebben we twee digitale bijeenkomsten georganiseerd waar alle vanuit Welzijn gesubsidieerde organisaties en/of initiatieven, maar ook wijkplatforms en verenigingen en bewonersgroepen, voor zijn uitgenodigd. De deelnemers waren: AM-support, Presikhaaf University, Stadskracht, Vitanos, MVT, De Klup, De Leuke Linde, Stichting JAM, Stichting Broek Omhoog, Driestroom, Jeugdland, Stichting De Helling, Humanitas, Buurtgroenbedrijf, Sociaal Wijkteam Arnhem.

Doel van deze bijeenkomsten was het informeren over de hoofdlijnen van het beleid en met de aanwezigen hierover in gesprek te gaan. Ook met de Adviesraad jeugd en Wmo is het concept welzijnsbeleid besproken.

Ook is gebruik gemaakt van de Arnhemse monitor Leefbare Wijken om de input van inwoners mee te nemen. We hebben gebruik kunnen maken van de onlangs gepubliceerde cijfers over 2023 bij het schrijven van het beleid. Daarmee hebben we een vergelijking met de cijfers van 2021 kunnen trekken.

De mate waarin partners geparticipeerd hebben heeft tot goede input geleid voor dit welzijnsbeleid. We zijn van plan om ook bij verdere uitwerking van het welzijnsbeleid, onder meer bij het vormgeven van de subsidieregeling en het meer op impact gericht monitoren van onze inzet op Welzijn, onze partners te betrekken.

Financiën

Uitgangspunt is dat de uitvoering van dit welzijnsbeleid plaatsvindt binnen de huidige begrote budgetten, maar dit moet worden gezien in de gehele transformatie van het Sociaal Domein en de beweging hierin van zorg naar preventie. Mogelijke financiering om de toename in (preventieve) welzijnsvoorzieningen te financieren maakt hier onderdeel van uit.

Uitvoering

Om de gestelde visie en doelen waar te kunnen maken is niet alleen een verandering in *denken*, maar ook een verandering in *doen* nodig. Het veranderen in *doen* kent drie uitgangspunten die uitgewerkt zijn in eerste concrete activiteiten. Deze activiteiten worden in 2024/2025 samen met de

partners verder aangevuld en uitgewerkt. De specifieke uitwerking van de subsidieregeling Welzijn zal participatief met (welzijns)partners, waaronder het maatschappelijk middenveld, worden opgepakt. Dit is in lijn met [toezegging 1339](#) aan uw raad.

Communicatie

We gaan met alle betrokken partners in gesprek over de uitvoering van dit beleid.

Bijlagen

Stukken voor gemeenteraad

- Nota Welzijnsbeleid 'Welzijn in Arnhem'

Besluit van 12 november 2024

Zaaknummer 4341528

DE RAAD VAN DE GEMEENTE ARNHEM;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 november 2024, zaaknummer 4341528;

gelet op artikel 147 tweede lid van de Gemeentewet;

besluit:

1. Het welzijnsbeleid met de nota 'Welzijn in Arnhem' vast te stellen.

De griffier,

De voorzitter,